

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił A. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.), gdyż nie udowodnił on wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w K. od 10 listopada 1972 do 30 września 1973 r. ponieważ ww. okresie wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego oraz okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 25 lutego 1979r. do 16 marca 1979r. oraz od 6 sierpnia 1979r. do 12 września 1979 r. ponieważ ww. okresach wnioskodawca nie był zameldowany na terenie gminy K..

/decyzja – k. 43 -43v. akt ZUS/.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca w dniu 11 grudnia 2017 roku. Skarżący zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze poprzez jego błędne zastosowanie, polegające na przyjęciu przez organ rentowy, że nie spełnia warunków wymienionych w wyżej wymienionych przepisach, uprawniających go do nabycia prawa do emerytury, w sytuacji gdy w spornym okresie pracowałem stale i w pełnym wymiarze w gospodarstwie rolnym rodziców oraz w Kółku Rolniczym, w związku z czym spełnia przesłanki uprawniające go do nabycia emerytury określonej w powyższych przepisach.
- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu przez organ rentowy, że nie spełnia warunków do przyznania emerytury z uwagi na nie udowodnienie 25 letniego okresu zatrudnienia i nie zaliczeniu okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców oraz w Kółku Rolniczym w K., w sytuacji gdy w wyżej wymienionych miejscach stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywałem pracę, co w konsekwencji doprowadziło do błędnej oceny przez organ rentowy, że nie spełniłem warunków do przyznania emerytury.

Z uwagi na powyższe odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

/odwołanie - k. 2 -4 /

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 4/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. M. urodził się (...).

/bezsporne/

W dniu 9 października 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1-5 v akt ZUS/

Organ rentowy uznał za udowodnione przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. 24 lata, 9 miesięcy i 12 dni okresów składkowych. Przy czym staż w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze wyniósł 17 lat 10

miesiący i 24 dni. Natomiast odmówił wnioskodawcy zaliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w K. od 10 listopada 1972 do 30 września 1973 r. ponieważ ww. okresie wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego oraz okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 25 lutego 1979 do 16 marca 1979 oraz od 6 sierpnia 1979 do 12 września 1979 r. ponieważ ww. okresach wnioskodawca nie był zameldowany na terenie gminy K..

/bezsporne /.

Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/Okoliczność bezsporna/

Jak wynika z rejestru gruntów A. i L. małż M. – rodzice wnioskodawcy, wykazani byli w latach 1963-1986 jako władający a następnie właściciele gospodarstwa rolnego o pow. 5,00 ha położonego na terenie obrębu R. Gm. K..

/zaświadczenie Starosty (...) z 15 września 2017 r. k. 10 akt ZUS/.

Wnioskodawca A. M. był zameldowany na pobyt stały w miejscowości (...) gmina K. w okresie od 15 października 1957 r. do 24 lutego 1979 r. oraz od 13 września 1979 r. do 14 lipca 1980 r.

/poświadczenie zameldowania k. 8 akt ZUS/.

Brak jest meldunku wnioskodawcy w Komornikach w okresie od 25 lutego 1979 do 16 marca 1979 r. Wówczas wnioskodawca poszukiwał pracy na Śląsku i dlatego formalnie był zameldowany u siostry w B.. Niemniej jednak cały czas przebywał i pracował w gospodarstwie rolnym mamy czekając na wezwanie z firmy.

/zeznania wnioskodawcy e – prot z dnia 13 września 2018 r. 00:04:02 -00:05:11 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-prot z dnia 22 maja 2018 r. 00: 04:35-00:28:31/

W okresie od 6 sierpnia 1979 r. do 12 września 1979 r. wnioskodawca nie został zameldowany przez matkę pod wskazanym adresem mimo, iż pod nim przebywał z uwagi na nawał prac przy żniwach.

/oświadczenie – k. 7/

A. M. ukończył szkołę podstawową w Komornikach czerwcu 1972 r.

/zeznania wnioskodawcy e –prot z dnia 13 września 2018 r. 00:04:02 -00:05:11w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-prot z dnia 22 maja 2018 r. 00: 04:35-00:21:45 /

W okresie od 10 listopada 1972 do 30 września 1973 r. był zatrudniony w Kółku Rolniczym w K. gdzie przyuczał się do zawodu ślusarza. Wówczas wykonywał wszystkie lekkie prace jako uczeń: zamiatał, sprzątał, odkręcał, przykręcał, przynosił koks do napalenia w piecu i czystą wodę. Pracował także w kuźni. Nadto sprawdzał akumulatory, dawał wodę destylowaną do akumulatorów traktorzystom. Pracował 8 godzin od poniedziałku do piątku a w soboty 6 godzin. Jego przełożonym był dyspozytor M. M. i mechanik J. Z.. Wnioskodawca porzucił pracę przed upływem roku bo mu się nie podobała. Za pracę otrzymywał pobory w niewielkiej wysokości.

/zeznania wnioskodawcy e – prot z dnia 13 września 2018 r. 00:04:02 -00:05:11 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-prot z dnia 22 maja 2018 r. 00: 04:35-00:28:31, zeznania świadka M. M. e-prot z dnia 22 maja 2018 r. 00: 35:15-00:43:25, zeznania świadka C. W. 00:57:14 – 01:05:20, podanie o przyjęcie do pracy, życiorys, świadectwo zdrowia ucznia kończącego szkołę podstawową, wynik badania radiologicznego koperta k.51/.

W okresie od 9 września 1974 r. do 24 kwietnia 1975 r. A. M. jako uczeń posadzkarz przebywał w Ochotniczym Hufcu Pracy w C. i pracował na rzecz Kombinatu Budowlanego w C..

/informacja z Ochotniczego Hufca Pracy, Środowiskowy Hufiec Pracy C. k. 48/ .

W okresie od 6 września 1976 r. do 31 lipca 1978 r. wnioskodawca był zatrudniony w Kombinacie Budowlanym (...) k. świadectwo pracy k. 13 akt kapitałowych ZUS , akta osobowe koperta k.54/.

W okresie od 17 marca 1979 do 5 sierpnia 1979 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budowlanym w B.. Wówczas zrobił prawo jazdy Kategorii C.

/świadectwo pracy k. 13 akt kapitałowych ZUS zeznania wnioskodawcy e –prot z dnia 13 września 2018 r. 00:04:02 -00:05:11 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-prot z dnia 22 maja 2018 r. 00: 04:35-00:28:31/,

W okresie od 25 lutego 1979r. do 16 marca 1979r. oraz od 6 sierpnia 1979r. do 12 września 1979 r. wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym matki. Wykonywał wszystkie prace, wyrzucał obornik oprzątał zwierzęta, kosił zboże, rąbał drzewo do pieca. W gospodarstwie było 6 krów, koń świnie owce, gęsi, drób. Wszystko robiło się ręcznie, kosiło się ręcznie kosą. Praca w gospodarstwie zajmowała wnioskodawcy od 10 do 16 godzin dziennie przy współudziale matki i niewielkim brata. Wnioskodawca szedł w pole ok. 6 rano schodził między 12-13 a potem szedł ponownie między 15 a 16 i pracował do wieczora. W 1979 roku budowano oborę w gospodarstwie wnioskodawcy. On też w tych pracach pomagał. Gdy wnioskodawcy nie było matce pomagali sąsiedzi.

/zeznania wnioskodawcy e –prot z dnia 13 września 2018 r. 00:04:02 -00:05:11 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami e-prot z dnia 22 maja 2018 r. 00: 04:35-00:28:31, zeznania świadka C. J. e-prot. z dnia 22 maja 2018 r. 00: 43:25-00:50:46, zeznania świadka M. C. 00:50:46 – 00:57:14.

Dokonując ustaleń faktycznych, co do kwestionowanego przez organ rentowy okresu ubezpieczenia Sąd oparł się przede wszystkim na zeznaniach odwołującego, świadków oraz zebranych w niniejszej sprawie dokumentach, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy i świadków co do faktu i wymiaru pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym matki w okresie od 25 lutego 1979r. do 16 marca 1979r. oraz od 6 sierpnia 1979r. do 12 września 1979 r. Zeznania te były spójne i wzajemnie ze sobą korespondowały. Świadkowie jak i wnioskodawca byli zgodni co do rodzaju wykonywanych przez wnioskodawcę prac jak i ich wymiaru. Świadkowie potwierdzili obecność wnioskodawcy zarówno w okresie zimowym jak i podczas zniw. Wskazali na fakt pomocy wnioskodawcy w budowie obory. W związku z powyższym w całości zeznania te zasługiwały na wiarę.

Świadkowie potwierdzili także fakt zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od 10 listopada 1972 roku do 30 września 1973 roku w Kółku Rolniczym w K.. Wskazali iż ww. pracował jako uczeń i podali rodzaj wykonywanych przez niego prac. Potwierdzili także pełny wymiar czasu jego pracy. Wobec tego w oparciu o zeznania świadków i korespondujące z nimi zeznania wnioskodawcy Sąd poczynił jednoznaczne i stanowcze ustalenia i w tym zakresie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 27 ust. 1 Ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

Zgodnie z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na mocy art. 10 ust. 1 przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je jako okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W rozpoznawanej sprawie kwestią sporną było posiadanie przez odwołującego się wymaganego w/w przepisami stażu emerytalnego.

Należy podkreślić, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i w sprawie każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

Dlatego, w niniejszej sprawie Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania świadków i wnioskodawcy, co pozwoliło w sposób wszechstronny przeanalizować zasadność jego żądania.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, w sposób nie budzący wątpliwości, że wnioskodawca w okresie od 25 lutego 1979r. do 16 marca 1979r. oraz od 6 sierpnia 1979r. do 12 września 1979 r. wykonywał prace w gospodarstwie rolnym należącym do jego matki.

W pierwszej kolejności należy zdefiniować pojęcie gospodarstwa rolnego. W tym zakresie, w ocenie Sądu Okręgowego, należy się posłużyć definicjami ustalonymi w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 roku, poz. 277 j.t. z późn. zm.). Zgodnie z dyspozycją art. 6 pkt 4 wskazanej Ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o gospodarstwie rolnym - rozumie się przez to każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej.

Stosownie do treści art. 6 pkt 3 Ustawy przez działalność rolniczą rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej.

Wnioskodawca udowodnił w toku niniejszego postępowania, że jego matka po śmierci ojca prowadziła gospodarstwo rolne. W gospodarstwie hodowane były zwierzęta krowy, świnie, owce, kury, uprawiano zboża.

Cytowany przepis nie określa rozmiaru świadczonej pracy, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r. sygn. akt II UKN 155/00 (OSNP 2002/16/394).

Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego, za wykonywanie określonych czynności w gospodarstwie rolnym można uznać okresy pracy w tym gospodarstwie, w których czynności były wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. Przy czym w orzeczeniach Sądu Najwyższego kładzie się nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, co nie musi jeszcze oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi, co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r. (II UKN 155/00; OSNP 2002/16/394, OSNP-wkł. 2001/9/6) Sąd Najwyższy podkreślił, iż treść przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach nie odbiega zasadniczo od poprzedniego unormowania, czyli jest kontynuacją regulacji art. 5 ustawy o rewaloryzacji, z odpowiednikiem w art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W związku z powyższym Sąd Najwyższy uznał, że w zakresie charakteru pracy w gospodarstwie rolnym uwzględnianej w stażu ubezpieczenia pracowniczego chodzi o wymagania stawiane okresom składkowym lub okresom, w których nie istniał obowiązek opłacania składek (por. art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach), uwzględnianych ramach systemu pracowniczego ubezpieczenia społecznego.

W rozważaniach Sąd Najwyższy podkreślił odrębności systemów ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) i ubezpieczenia społecznego rolników, które zostały oparte na odmiennych zasadach podlegania ubezpieczeniu, finansowania i udzielania świadczeń. W związku z tym Sąd Najwyższy wskazał, że przepisy zawarte w tych ustawach, normujące możliwość wzajemnego uwzględniania okresów ubezpieczenia, należy uznać za przepisy szczególne (co ujawnia się w art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w art. 10 ust. 3 oraz art. 56 ustawy o emeryturach i rentach), które wymagają ścisłego interpretowania. Prostą wobec tego konsekwencją jest przyjęcie, że okres pracy w gospodarstwie rolnym według ustawy o emeryturach i rentach, mimo że nie jest okresem pracy sensu stricto, a przez podkreślenie, że chodzi o pracę po 16 roku życia, nawiązuje do okresu pracy w gospodarstwie rolnym, wykonywanej przez domowników rolnika, czyli osoby mu bliskie, nie może być natomiast uważany za przewidziany w art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników okres ubezpieczenia społecznego domownika. Zwłaszcza, że okresy pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 r. nie były okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu i nie była za nie opłacana składka na ubezpieczenie (od dnia 1 stycznia 1983 r. w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych wprowadzone zostało ubezpieczenie społeczne domowników rolnika, czyli osób bliskich rolnikowi, pracujących w jego gospodarstwie i dla których praca ta stanowiła główne źródło utrzymania).

Poza tym przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach nie jest wyraźnie adresowany do osób objętych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym (domowników) ani do osób zatrudnionych w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę (pracowników), a reguluje kwestie stażu emerytalnego wymaganego od innych ubezpieczonych niż rolnicy, w którym okres pracy w gospodarstwie rolnym jest okresem zaliczanym wprost, niezależnie od uregulowań z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, i traktowanym jak okres składkowy (por. art. 10 ust. 1 ustawy). A zatem, zdaniem Sądu Najwyższego implikuje to stwierdzenie niedopuszczalności stosowania (przez analogię) wobec osoby, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, kryteriów objęcia ubezpieczeniem domowników rolnika na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W szczególności chodzi o warunek pozostawiania we wspólnocie gospodarczej z rolnikiem i stałości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Żadnego znaczenia

dla uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym nie ma zamieszkiwanie w gospodarstwie rolnym ani wykonywanie pracy stałe czy tylko sezonowe, np. w czasie wakacji.

Sąd Najwyższy, wskazał również, że na gruncie systemu ubezpieczenia społecznego obowiązującego od dnia 1 stycznia 1999 r., pracy w gospodarstwie rolnym, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, stawiany jest warunek, aby praca wykonywana była w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy.

Skoro bowiem przepis stanowi, że te okresy pracy należy traktować jak okresy składkowe, sformułowanie to oznacza nie tylko uwzględnienie takiego okresu przy ustalaniu prawa i wysokości świadczenia emerytalno-rentowego, lecz również uwzględnienie ich jedynie wówczas, gdy spełnione są rygory wymagane dla okresów składkowych. Taki rygor jest ustanowiony w przepisie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach, zezwalający na uznanie za okresy składkowe okresów przypadających przed dniem wejścia tej ustawy w życie, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego, w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy).

Powyższe wynika również wprost z licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, w których jako przesłankę zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, a przed objęciem ubezpieczeniem społecznym, przyjmowano wymiar czasu pracy przekraczający 4 godziny dziennie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 OSNAPiUS 1997 nr 23, poz. 473; z dnia 7 listopada 1997 r., II UKN 318/97, OSNAPiUS 1998 nr 16, poz. 491; z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 299/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 799; z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 190/99, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 122, czy wyrok z dnia 10 maja 2000, II UKN 535/99, nie publikowany).

W konsekwencji należy przyjąć, że jeżeli praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczona była przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, to przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się ten okres także, gdy przypadał w czasie wakacji szkolnych (art. 10 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit. a ustawy o emeryturach i rentach). Czyli choćby praca ta stanowiła tylko udział (pomoc) w wykonywaniu typowych obowiązków domowych zwyczajowo wymaganych od dziecka będącego członkiem rolniczej wspólnoty rodzinnej należy uznać, że spełniała kryteria wystarczające do uwzględnienia jej okresu w pracowniczym stażu emerytalnym. (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 grudnia 2012 roku III AUa 1423/12, LEX nr 1239960; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 września 2012 roku III AUa 696/12, LEX nr 1220546; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2006 roku III AUa 397/06, LEX nr 253467)

W przedmiotowej sprawie zostało wykazane, iż wnioskodawca w okresie w którym nie był zatrudniony w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy pomagał matce w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Praca wnioskodawcy polegała zarówno na zajmowaniu się inwentarzem jak i na pracy w polu. Wnioskodawca wyrzucał obornik oprzątał zwierzęta, kosił zboże, rąbał drzewo. Wnioskodawca pomagał w gospodarstwie w pełnym wymiarze odkąd ukończył szkołę podstawową. Praca ta zajmowała średnio ok. 10 godzin dziennie i niejednokrotnie trwała do zmroku. Wnioskodawca czynnie uczestniczył też w budowie obory. W spornym okresie wnioskodawca zamieszkiwał na terenie gospodarstwa a brak meldunku wynikał wyłącznie z faktu poszukiwania pracy na Śląsku i formalnych wymogów z tym związanych, nadto zaniechania matki spowodowanego znacznym natężeniem prac przy żniwach. W ocenie Sądu okoliczność ta nie może więc prowadzić do odmowy zaliczenia wskazanego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców do okresu ubezpieczenia od którego zależą uprawnienia emerytalne.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowym postępowaniu został również potwierdzony fakt zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od 10 listopada 1972 do 30 września 1973 r. w Kółku Rolniczym w K.. Co prawda brak jest dokumentów jednoznacznie potwierdzających fakt zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczeń oraz dokumentów pracowniczych, niemniej jednak świadkowie wiarygodnie potwierdzili okoliczność zatrudnienia powoda. Wnioskodawca został zatrudniony niemalże zaraz po szkole jako uczeń celem przyuczenia do zawodu. Wykonywał lekkie prace. Zamiatał, sprzątał, odkręcał, przykręcał, przynosił koks do napalenia w piecu i czystą wodę.

Pracował także w kuźni. Nadto sprawdzał akumulatory, dawał wodę destylowaną do akumulatorów traktorzystom. Pracował 8 godzin od poniedziałku do piątku a w soboty 6 godzin. Wobec powyższego przyjąć należy, iż ww. okres winien zostać zaliczony do okresu zatrudnienia.

Powyżej poczynione ustalenia w ocenie Sądu pozwalają zatem przyjąć, iż wniesione odwołanie jest zasadne. Emerytura we wcześniejszym wieku emerytalnym ma charakter wyjątkowy, a warunki jej nabycia należy interpretować ściśle. Aby powstało prawo do emerytury muszą zaistnieć łącznie wszystkie wymienione w przepisach prawa przesłanki. Ostatnią wymaganą prawem przesłankę tj. staż co najmniej 25 lat pracy odwołujący w sposób należyty wykazał w niniejszym postępowaniu. Reasumując - wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej, gdyż w niniejszym postępowaniu wykazał, że posiada ogólny staż pracy wynoszący co najmniej 25 lat, gdyż w spornym okresie od 10 listopada 1972 do 30 września 1973 r. (10 miesięcy i 21 dni) był zatrudniony w Kółku Rolniczym w K. nadto w okresie od 25 lutego 1979r. do 16 marca 1979r. (20 dni) oraz od 6 sierpnia 1979 r. do 12 września 1979 r. (1 miesiąc i 7 dni) pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w pełnym wymiarze czasu pracy.

Okresy te dają wnioskodawcy dodatkowo **1 rok 18 dni** okresów ubezpieczenia.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku i zmienił zaskarżoną decyzję przyznając odwołującemu prawo do emerytury poczynając od dnia 15 października 2017 r. czyli od dnia ukończenia przez niego wieku emerytalnego.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z §9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz wnioskodawcy kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi.

2 X 2018 roku

J.L.